

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Львівського державного

університету внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, професор

Роман БЛАГУТА

2024

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Ольги ГУЦУЛЯК на тему
«Адміністративно-правове регулювання превентивної діяльності
підрозділів Національної поліції щодо забезпечення
безпеки територіальних громад в Україні»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Кафедра адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ, заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Ольги ГУЦУЛЯК на тему «Адміністративно-правове регулювання превентивної діяльності підрозділів Національної поліції щодо забезпечення безпеки територіальних громад в Україні», а також за результатами об'єктивної оцінки рецензентів та експертної позиції учасників фахового семінару, проведеного 05 липня 2024 року, констатує:

Тема дослідження є актуальною: Реформа децентралізації в Україні ознаменувала новий виток у розвитку місцевого самоврядування громад, відкривши нові перспективи для якісної реалізації основних прав та свобод людини в межах окремих територіальних суб'єктів, а також продемонструвавши наріжні упущення та фактори, які не дають в повній мірі реалізуватись цій реформі. Одним з векторів, котрий потребує наукового та практичного переосмислення та подальшого вдосконалення, безумовно, є аналіз та удосконалення взаємодії між Національною поліцією та органами місцевого самоврядування в контексті підвищення публічної безпеки.

Сучасний зміст розуміння безпекового середовища вимагає глибокого переосмислення ролі поліції у суспільстві, особливо в умовах, коли Україна зіткнулася з величезними внутрішніми та зовнішніми викликами, включно зі збройною агресією та її впливом на внутрішню стабільність і безпеку. Збільшення повноважень територіальних громад відкриває нові можливості для місцевого самоврядування у забезпеченні власної безпеки у всіх її проявах та видах, однак

це одночасно ставить нові вимоги до ефективної їх взаємодії з поліцією, що, в свою чергу, є критично важливим для реагування на загрози, які виникають в територіальних громадах, забезпечення дотримання прав та свобод громадян і, врешті, підтримки публічної безпеки та порядку.

Попри законодавчу визначеність, наукові дослідження демонструють відсутність чіткості у нормативному регулюванні, а також слабкі механізми реалізації політики у сфері забезпечення безпеки територіальних громад, що значно знижує ефективність діяльності поліції та її взаємодії з місцевою владою. Це призводить до проблем із забезпеченням публічної безпеки та порядку, знижує довіру громадян до правоохоронних органів і, як наслідок, підриває соціальну стабільність. У цьому контексті тема дисертації набуває особливої актуальності, з огляду на потребу розроблення нових законодавчих ініціатив, що могли б забезпечити більшу взаємодію та кооперацію між поліцією та органами місцевого самоврядування. Це також зумовлено необхідністю адаптації до змінюваних соціальних, економічних і безпекових умов, створенням механізмів для ефективної попереджувальної роботи і впровадженням кращих практик управління публічною безпекою.

Дисертація виконана відповідно до: Плану науково-дослідних робіт кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ та в межах тем наукових досліджень Львівського державного університету внутрішніх справ: «Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів Національної поліції» (державний реєстраційний номер 0122U001871), «Проблеми правового регулювання публічного управління у сфері правоохоронної діяльності» (державний реєстраційний номер 0122U200304).

Мета дисертації: комплексний аналіз адміністративно-правових засад діяльності Національної поліції України, зокрема підрозділів превентивної діяльності, щодо забезпечення безпеки територіальних громад та розроблення науково обґрунтованих пропозицій для їх удосконалення в контексті зміцнення правової держави та забезпечення публічної безпеки та порядку.

Зважаючи на мегу, в дисертації було сформульовано такі завдання:

- здійснити теоретичний аналіз історико-правових аспектів формування Національної поліції та місцевого самоврядування в Україні, щоб виявити еволюційні тенденції та правові засади;
- концептуалізувати та систематизувати поняття «безпека територіальної громади» в адміністративно-правовій доктрині;
- розглянути й оцінити адміністративно-правовий статус підрозділів превентивної діяльності, визначивши правові рамки їхніх повноважень і відповідальності;
- здійснити аналіз нормативно-правового регулювання функцій дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у контексті їх ролі у забезпеченні громадської безпеки;

- дослідити методики і механізми профілактики правопорушень серед неповнолітніх з акцентом на роль ювенальної превенції;
- розробити рекомендації щодо оптимізації правових та організаційних механізмів діяльності поліції у взаємодії з територіальними громадами;
- оцінити поточну модель взаємодії поліції з територіальними громадами та визначити правові шляхи її вдосконалення;
- розглянути законодавчі ініціативи, направлені на формалізацію партнерства між поліцією та громадою, з пропозиціями щодо їх удосконалення;
- проаналізувати та сформулювати стратегічні напрями розвитку адміністративно-правового регулювання діяльності поліції з метою створення безпечного та стабільного середовища в територіальних громадах.

Об'єктом дослідження є адміністративно-правові відносини, пов'язані із забезпеченням безпеки територіальних громад в Україні. **Предметом вивчення обрано** адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції, зокрема підрозділів превентивної діяльності, в контексті забезпечення безпеки та публічного порядку в територіальних громадах.

Методологічна основа дослідження охоплює широкий спектр методів наукового пізнання. В основному під час дослідження використано: *діалектичний метод*, який дозволив розглядати явища та процеси в їх взаємозв'язку та розвитку, виявляти суперечності та тенденції їх розв'язання, аналізувати зміни у правовому регулюванні та їх вплив на практику поліцейської діяльності (розділи 1 і 2); *історико-правовий метод* - для дослідження історичного розвитку поліції та місцевого самоврядування, вивчення правових доктрин і законодавчих змін, які впливали на їх формування та еволюцію (підрозділ 1.2.); *системно-структурний метод* - у аналізі внутрішньої структури та функціонального зв'язку між різними підрозділами Національної поліції, визначенні їх ролі у забезпеченні громадської безпеки (розділ 2); *порівняльно-правовий* - для порівняння українських правових норм із міжнародними практиками, ідентифікації кращих практик та можливостей їх адаптації до українських умов (підрозділ 3.2.); *нормативно-правовий* - для детального аналізу існуючих законодавчих актів, нормативно-правових документів, що регулюють діяльність поліції, особливо у сфері взаємодії з територіальними громадами (розділ 2); *метод формальної юридичної логіки* використовувався для логічного узагальнення, аналізу та систематизації правових норм, понять і категорій, що допомогло сформулювати чіткі та обґрунтовані висновки (усі розділи); *емпіричний метод* включав збір, аналіз та інтерпретацію даних з різних джерел, таких як статистичні звіти та інтерв'ю, що дозволило оцінити практичну діяльність поліції (підрозділ 3.2.); *статистичний* - дозволив провести кількісний аналіз даних, оцінити динаміку та масштаби взаємодії поліції з громадами, а також виміряти результативність правоохоронної діяльності (підрозділ 2.2.); *метод узагальнення* - для формулювання проміжних та остаточних висновків дослідження (усі розділи дисертації).

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у комплексному аналізі адміністративно-правових механізмів взаємодії

Національної поліції України з територіальними громадами, що відображає актуальні виклики і трансформації в сфері публічного управління та правоохоронної діяльності. На відміну від існуючих досліджень, ця робота запропонувала системний підхід до оцінювання ефективності поліцейської діяльності в контексті взаємодії з місцевими громадами, визначення правових і організаційних бар'єрів, а також розроблення конкретних рекомендацій щодо оптимізації їхньої взаємодії.

На цій основі сформульовано низку положень, що містять елементи наукової новизни:

уперше:

- розроблено комплексну систему оцінювання впливу поліцейських програм на локальний рівень безпеки, що ґрунтується на інтеграції об'єктивних та суб'єктивних показників. Система включає науково обґрунтовані критерії та індикатори, які відображають динаміку рівня злочинності, ступінь громадської довіри до поліції та загальну задоволеність населення роботою правоохоронних органів. Запропонована методологія дозволяє здійснювати всебічний аналіз ефективності правоохоронної діяльності на місцевому рівні, створюючи теоретичне підґрунтя для вдосконалення нормативно-правового регулювання та оптимізації функціонування правоохоронних органів;

- встановлено комплексну систему оцінювання впливу поліцейських програм на локальний рівень безпеки. Це охоплює розробку і застосування критеріїв та показників ефективності, які відображають зміни у рівні злочинності, громадську довіру до поліції та загальну задоволеність громадян роботою правоохоронних органів;

- сформульовано концепцію інтеграції правоохоронної діяльності зі соціальними службами громад. Описано та обґрунтовано принципи і методики спільної профілактичної роботи поліції та соціальних служб, спрямовані на зниження соціальної напруги та підвищення ефективності попередження правопорушень;

удосконалено:

- принципи взаємодії між поліцією та громадами. Розроблені методичні рекомендації щодо формування і підтримки сталих і прозорих каналів комунікації між поліцією та громадськістю, що включають громадські ради, співпрацю з місцевими ЗМІ та організацію громадських слухань;

- методи аналізу впливу адміністративно-правових регуляцій. Оновлено підходи до юридичного аналізу дієвості законодавчих актів, у тому числі через використання кейс-стаді методу, що дозволяє детальніше вивчати практичну реалізацію політики та вплив законів на реальні умови їх застосування;

- стандарти взаємодії поліції з громадськими інституціями. Розширено і систематизовано методологічні основи для оцінки та планування співпраці з неурядовими організаціями, освітніми та культурними інституціями, враховуючи їх роль у стабілізації соціальної ситуації в регіонах;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні основи адміністративно-правового регулювання поліцейської діяльності. Удосконалено теоретичні рамки для розуміння правових аспектів роботи поліції, особливо в контексті взаємодії з громадами та виконання своїх функцій;

- конкретні правові механізми та організаційні процедури, які забезпечують оптимальне функціонування поліції у контексті локальних вимог і специфіки громад, включно з механізмами громадської участі і контролю в умовах воєнного стану;

- методики профілактичної роботи. Розроблено нові методики профілактичної діяльності, які інтегрують підходи соціальної роботи, психології та кримінології, дозволяючи поліції ефективніше взаємодіяти з різними групами населення;

- визначено механізми впливу інформаційних технологій на правоохоронну діяльність. Поглиблено дослідження впливу сучасних технологій на ефективність поліцейської роботи, зокрема вивчено роль цифрових засобів комунікації у забезпеченні оперативного реагування на правопорушення і підвищенні рівня довіри громадян.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх застосування для удосконалення нормативно-правової бази, що регулює діяльність поліції, особливо в частині залучення громад до процесів забезпечення публічної безпеки. Це може включати розробку нових законодавчих ініціатив або вдосконалення існуючих, що базуються на рекомендаціях дослідження (у *законодавчому процесі*); у *науково-дослідницькій сфері* – як основу для подальших досліджень у галузі адміністративного права та публічного управління, зокрема, зосереджених на вивченні взаємодії правоохоронних органів з громадськістю; в *освітньому процесі* - можуть бути інтегровані у навчальні плани закладів вищої освіти, які готують спеціалістів у галузі права та публічного адміністрування. Науково обґрунтовані теоретичні і практичні рекомендації можуть бути запроваджені для використання у викладанні навчальних дисциплін «Партнерство поліції з іншими органами публічної влади та суспільством», «Поліцейська діяльність», «Актуальні проблеми превентивної діяльності Національної поліції», «Адміністративне право», «Адміністративна відповідальність», де можуть бути запроваджені нові розділи або теми, що висвітлюють сучасні підходи до взаємодії поліції та громад (Акт про впровадження результатів дисертації Гуцуляк Ольги Анатоліївни на тему «Адміністративно-правове регулювання превентивної діяльності підрозділів Національної поліції щодо забезпечення безпеки територіальних громад в Україні» в освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ від 30.05.2024 № 35).

Структура та обсяг дисертації обумовлені метою та завданнями дослідження. Дисертація складається з анотацій (українською та англійською мовами), змісту, вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків до розділів та загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

Загальний обсяг роботи становить 228 сторінок. Список використаних джерел містить 278 найменувань і займає 28 сторінок, додатки розміщено на 10 сторінках.

Основні положення і результати дисертації апробовані авторкою на таких науково-практичних заходах: Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах» (06 листопада 2020 р.), Всеукраїнській науковій конференції здобувачів вищої освіти «Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни (осінні читання)» (18 листопада 2022 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах» (3 листопада 2023 р.).

Основні результати дисертації опубліковано у трьох статтях, у наукових фахових виданнях України, які віднесені до категорії «Б», а також трьох апробаціях на науково-практичних заходах. Зокрема, це:

наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Гуцуляк О. Щодо змісту поняття безпеки територіальної громади. *Juris Europensis Scientia*. 2021. № 3. С. 79–84. DOI <https://doi.org/10.32837/chern.v0i3.235>;

2. Гуцуляк О. Щодо становлення інституту поліцейського офіцера громад в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 5. С. 101–106. DOI <https://doi.org/10.32782/39221361>;

3. Гуцуляк О. Поняття адміністративно-правового регулювання діяльності дільничних офіцерів поліції в контексті забезпечення безпеки територіальних громад. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 3 С.38-42 DOI <https://doi.org/10.32782/39221501>;

наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Гуцуляк О. Поняття превентивної функції Національної поліції України у світлі забезпечення безпеки територіальних громад. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах*: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 6 лист. 2020 р. Львів, 2020. С. 84-88.

5. Гуцуляк О. Окремі аспекти міжнародного досвіду представництва поліції у самоврядних територіальних одиницях. *Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни (осінні читання)*: зб. тез всеукр. наук.-практ. конф., м. Львів, 18 лист. 2022 р. Львів, 2022. С. 100-103.

6. Гуцуляк О. Питання визначення поняття безпеки. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах*. зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 3 лист. 2023 р. Львів, 2023. С. 90-94.

З огляду на викладене, фаховий семінар кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ приймає рішення надати Висновок про те, що дисертація Ольги ГУЦУЛЯК на тему «Адміністративно-правове

регулювання превентивної діяльності підрозділів національної поліції щодо забезпечення безпеки територіальних громад в Україні», подана на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»,

1) містить елементи наукової новизни, а її результати мають теоретичне і практичне значення для вітчизняної юридичної науки;

2) відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а також положенням освітньо-наукової програми «Право» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – за спеціальністю 081 «Право» у Львівському державному університеті внутрішніх справ;

3) відображена у 6-ти одноосібних публікаціях, зокрема: трьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, які віднесені до категорії «Б», а також у трьох тезах доповідей на науково-практичних заходах, – що демонструє достатність попереднього оприлюднення результатів дослідження;

4) виконана дисертанткою самостійно, отримані теоретичні висновки і результати демонструють особисті дослідження авторки;

5) рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні фахового семінару:
завідувач кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу
факультету № 3 ІПФІНП
Львівського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Юрій ХАТНЮК